

ZUIVERING DER BURGEMEESTERS

situaties waarin spoed was geboden, kon vaak niet anders gehandeld worden en de verbindingen waren nu eenmaal bedroevend slecht.

In het wetsbesluit-Tijdelijke voorziening bestuur provincies en gemeenten (het op 'Dolle Dinsdag' door de koningin ondertekende en op 17 september uitgegeven besluit E 86) was bepaald dat in beginsel weer burgemeester zou worden (of burgemeester zou blijven) wie op 10 mei '40 burgemeester was geweest; was dat niet mogelijk (de betrokkene kon zijn overleden of, in geval van ontslag, elders vertoeven), dan trad de oudste wethouder als burgemeester op, maar de minister, de commissaris der koningin en het Militair Gezag waren bevoegd, van die 'automatische' regeling af te wijken en heel andere personen als tijdelijk burgemeester aan te wijzen (als wethouders zouden in beginsel de 'oude' wethouders optreden, met recht van ingrijpen louter van de commissaris der koningin). Burger had als minister van binnenlandse zaken aan dit alles nog een belangrijke bepaling toegevoegd, nl. dat alle burgemeesters die tijdens de bezetting voor de eerste maal waren benoemd, in beginsel (uitzonderingen waren mogelijk) moesten worden gestaakt.¹

Van het recht burgemeesters aan te wijzen moest het Militair Gezag in een aanzienlijk aantal gevallen gebruik maken. Wij beschikken over nadere gegevens met betrekking tot de bevrijde delen van Zeeland met uitzondering van Oost Zeeuws-Vlaanderen en Zuid-Beveland. Wat Oost Zeeuws-Vlaanderen betreft kunnen wij evenwel vermelden dat de militaire commissaris, Slot, er zich pas op 1 oktober naar toe kon begeven en dat er toen in de vijftien gemeenten die er waren bevrijd, reeds personen waren die, steunend op het vertrouwen van de burgerij en vooral ook van de (goedgeels met de OD samenvallende) illegaliteit, als burgemeester fungeerden. Linthorst Homan, hoofd van de sectie-Binnenlandse Zaken van de staf Militair Gezag (Sectie I), bracht op 8 oktober van Brussel uit een eerste bezoek aan Slot. 'Wij bespraken alle betrokkenen kort', rapporteerde hij,

'de oplossingen lijken mij bevredigend, al moest onvermijdelijk in enkele gevallen van automatiek worden afgeweken wegens ontbreken andere goede oplossing. Maatregelen en ontwikkeling geven volledig vertrouwen in goede gang van zaken. Uitstekende verhouding burgerij, overheid en m[ilitaire] c[ommissaris] ter plaatse zeer duidelijk merkbaar.'²

¹ Deze bepaling werd in april '45 door Beel, minister van binnenlandse zaken in het derde kabinet-Gerbrandy, ingetrokken. ² H. P. Linthorst Homan: Rapport, 9 okt. 1944 (MG, Staf, Sectie I, doos 11, no. 1020).